

Ludwig van Beethoven, Christus am Ölberge - Op. 85 - Ludwig van Beethoven, Christus op de Olijfberg

Recitativo (Jesus)

Jehovah, du mein Vater! O sende Trost und Kraft und Stärke mir! Sie nahet nun die Stunde meiner Leiden, von mir erkoren schon, noch eh' die Welt auf dein Geheiss dem Chaos sich entwand. Ich höre deines Seraphs Donnerstimme. Sie fordert auf, wer statt der Menschen sich vor dein Gericht jetzt stellen will. O Vater! ich erschein' auf diesen Ruf. Vermittler will ich sein, ich büsse, ich allein, der Menschen Schuld. Wie könnte dies Geschlecht, aus Staub gebildet, ein Gericht ertragen, das mich, deinen Sohn, zu Boden drückct! Ach sieh', wie Bangigkeit, wie Todesangst mein Herz mit Macht ergreift! Ich leide sehr, mein vater! O sieh! Ich leide sehr: erbarm' dich mein!

Aria (Jesus)

Meine Seele ist erschüttert von den Qualen, die mir dräun, Schrecken fasst mich, und es zittert grässlich schauernd mein Gebein. Wie ein Fieberfrost ergreift mich die Angst beim nahen Grab, und von meinem Antlitz träufet, statt des Schweisses, Blut herab. Vater, tief gebeugt und kläglich fleht dein Sohn hinauf zu dir: Deiner Macht ist alles möglich, nimm den Leidenskelch von mir. Meine Seele ist erschüttert von den Qualen, die mir dräun und von meinem Antlitz träufet, statt des Schweisses, Blut herab.

Seraph

Erzittre Erde! Jehovah's Sohn liegt hier, sein Antlitz tief in Staub gedrückt, vom Vater ganz verlassen, und leidet unnennbare Qual. Der Gütige! er ist bereit den martervollsten Tod zu sterben, damit die Menschen, die er liebt, vom Tode auferstehen und ewig leben!

Aria (Seraph)

Preist des Erlösers Güte, preist, Menschen, seine Huld! Er stirbt für euch aus Liebe, sein Blut tilgt eure Schuld. O Heil euch, ihr Erlösten, euch winket Seligkeit, wenn ihr getreu in Liebe, in Glaub' und Hoffnung seid. Doch weh! die frech entehren das Blut, das für sie floss, sie trifft der Fluch des Richters, Verdammung ist ihr Los.
(Seraph und Chor der Engel):
O Heil euch, ihr Erlösten....

Recitativo (Jesus, Seraph)

(Jesus) Verkündet, Seraph, mir dein Mund Erbarmen meines ew'gen vaters? Nimmt er des Todes Schrecknisse von mir?
(Seraph) So spricht Jehovah: Eh' nicht erfüllet ist das heilige Geheimnis der Versöhnung, so lange bleibt das menschliche Geschlecht verworfen und beraubt des ew'gen Lebens.

Recitatief (Jezus)

Jehova, mijn vader! Zend mij troost en kracht en sterkte! Het uur van mijn lijden nadert, door mij al verkozen nog vóórdat de wereld zich op uw bevel aan de chaos ontworstelde. Ik hoor de donderende stem van uw Serafijn. Hij roept hem op die nu, in plaats van de mensen, voor uw gerecht wil verschijnen. O vader, ik geef gehoor aan deze oproep. Middelaar wil ik zijn, ik alleen wil boeten voor de schuld van de mensen. Hoe zou dit geslacht, uit slijk gevormd, een oordeel verdragen dat mij, uw zoon, terneer drukt! Zie, hoe vrees, hoe doodsangst mijn hart overweldigt! Groot is mijn lijden vader! O zie toch! Groot is mijn lijden. Heb medelijden met mij!

Aria (Jezus)

Mijn ziel is geschokt door de kwellingen die mij bedreigen. Schrik bevangt mij en mijn gebeente siddert in afgrijselijke huiver. Als een koortsrilling grijpt de angst mij aan bij het nabije graf en van mijn aangezicht druppelt bloed neer in plaats van zweet. Vader, diep gebogen en ellendig richt uw zoon zijn smeken tot u: voor uw macht is alles mogelijk, neem deze lijdenskelk weg van mij. Mijn ziel is geschokt door de kwellingen die mij bedreigen en van mijn aangezicht druppelt bloed neer in plaats van zweet.

Serafijn

Aarde, beef! Jehova's zoon ligt hier, zijn aangezicht diep in het stof gedrukt, door zijn vader geheel verlaten; hij lijdt onbeschrijflijke smart. In zijn goedheid is hij bereid de ergste folterdood te sterven, opdat de mensen, die hij liefheeft, uit de dood opstaan en eeuwig leven!

Aria (Serafijn)

Looft de goedheid van de verlosser, looft, mensen, zijn genade! Hij sterft voor u uit liefde, zijn bloed delgt uw schuld. Gegroet, gij verlost, de zaligheid wenkt u, als u trouw blijft aan liefde, geloof en hoop. Maar wee hen, die onbeschaamd het bloed onteren dat voor hen vergoten is; hun staat de vloek van de rechter te wachten, verdoeming is hun lot.
(Serafijn en Koor van Engelen):
Gegroet, gij verlost....

Recitatief (Jezus, Serafijn)

(Jezus): Kondigt gij, Serafijn, mij door uw mond het mededogen aan van mijn eeuwige vader? Neemt hij de verschrikkingen van de dood van mij weg?
(Serafijn): Aldus spreekt Jehova: Zolang als het heilige mysterie van de verzoening niet vervuld is, blijft het menselijk geslacht verworpen en beroofd van het eeuwige leven.

Duetto (Jesus, Seraph)

(Jesus) So ruhe denn mit ganzer Schwere auf mir, mein Vater, dein Gericht. Giess über mich den Strom der Leiden, nur zürne Adams Kindern nicht!

(Seraph) Erschüttert seh' ich den Erhabnen in Todes Leiden eingehüllt. Ich bebe, und mich selbst umwehen die Grabesschauer, die er füllt.

(Jesus und Seraph) Gross sind die Qual, die Angst, die Schrecken, die Gottes Hand auf ihn/mich ergiesst, doch grösser noch ist meine/seine Liebe, mit der mein/sein Herz die Welt umschliesst.

Recitativo (Jesus)

Willkommen, Tod! den ich am Kreuze zum Heil der Menschheit blutend sterbe! O seid in eurer kühlen Gruft gesegnet, die ein ew'ger Schlaf in seinen Armen hält, ihr werdet froh zur Seligkeit erwachen.

Chor der Krieger

Wir haben ihn gesehen nach diesem Berge gehen, entfliessen kann er nicht, sein wartet das Gericht, ja seiner wartet das Gericht!

Recitativo (Jesus)

Die mich zu fangen ausgezogen sind, sie nahen nun. Mein Vater! o führ' in schnellem Flug der Leiden Stunden an mir vorüber, dass sie fliehn, rasch wie die Wolken die ein Sturmwind treibt, an deinen Himmeln ziehn. Doch nicht mein Wille, dein Wille nur geschehe.

Chor der Krieger und der Jünger

- Hier ist er, der Verbannte, der sich im Volke kühn der Juden König nannte, ergreift und bindet ihn!

- Was soll der Lärm bedeuten? Es ist um uns geschehen! Umringt von rauhen Kriegern, wie wird es uns ergehen!

- Hier ist er, der Verbannte, der sich im Volke kühn der Juden König nannte, ergreift und bindet ihn!

- Erbarmen, ach Erbarmen! Es ist um uns geschehen! Wie wird es uns ergehen? Es ist um uns geschehn!

Recitativo (Petrus, Jesus)

(Petrus): Nicht ungestraft soll der Verwegnen Schar dich, Herrlichen, dich, meinen Freund und Meister, mit frecher Hand ergreifen.

(Jesus): O lass dein Schwert in seiner Scheide ruhn! Wenn es der Wille meines Vaters wäre, aus der Gewalt der Feinde mich zu retten, so würden Legionen Engel bereit zu meiner Rettung sein.

Terzetto

(Petrus): In meinen Adern wühlen gerechter Zorn

Duet (Jesus, Serafijn)

(Jesus): Laat dan, mijn vader, uw oordeel met zijn volle zwaarte op mij drukken. Giet over mij de kelk van het lijden uit; maar wees niet boos op Adams kinderen.

(Serafijn): Ik zie de verhevene verbijsterd ten prooi aan dodelijk lijden. Ik beef, en ook mij omgeeft de huiver van het graf, die hij voelt.

(Jesus en de Serafijn): Groot is de kwelling, de angst, de vrees die Gods hand over hem/mij uitstort, maar groter nog is mijn/zijn liefde waarmee mijn/zijn hart de wereld omarmt.

Recitatief (Jesus)

Wees welkom, dood!, die ik aan het kruis tot heil der mensheid bloedend sterf! Wees gezegend gij, in uw kille graf, die rusten in de armen van de eeuwige slaap; gij zult vol vreugde ontwaken in zaligheid.

Koor van Soldaten

Wij hebben hem naar deze berg zien gaan; ontsnappen kan hij niet; het gerecht wacht hem, ja zeker, het gerecht wacht hem!

Recitatief (Jesus)

Zij die eropuit getrokken zijn om mij te grijpen, komen nu naderbij. Mijn vader! o, laat de uren van mijn lijden in snelle vaart aan mij voorbij gaan, dat ze vliegen zo snel als de wolken die, door een stormwind voortgedreven, aan uw hemel voorbijtrekken. Maar niet mijn wil, maar alleen uw wil geschiede.

Koor van Soldaten en Discipelen

- Hier is hij, de banneling, die zich brutaal voor het volk koning van de Joden heeft genoemd, grijp hem en bind hem vast!

- Wat heeft dit lawaai te betekenen? Het is gedaan met ons! Brute krijgers omringen ons, wat zal er van ons worden!

- Hier is hij, de banneling, die zich brutaal voor het volk koning van de Joden heeft genoemd, grijp hem en bind hem vast!

- Medelijden, heb medelijden! Het is gedaan met ons! Wat zal er van ons worden!

Recitatief (Petrus, Jesus)

(Petrus): Niet ongestraft zal deze onbeschaamde troep u, mijn Heer, u, mijn vriend en meester, met brutale hand grijpen.

(Jesus): Ach, laat je zwaard in de schede! Als het de wil van mijn vader zou zijn mij te redden uit de macht van de vijanden, dan zouden legioenen engelen voor mijn redding klaar staan.

Terzet

(Petrus): In mijn aderen kolken gerechtvaardigde toorn

und Wuth; lass meine Rache kühlen in der Verwungenen Blut.

(Jesus): Du sollst nicht Rache üben! Ich lehrt' euch bloß allein die Menschen alle lieben, dem Feinde gern verzeihn!

(Seraph): Merk' auf, o Mensch, und höre: nur eines Gottes Mund macht solche heil'ge Lehre der Nächstenliebe kund!

(Jesus & Seraph): O Menschenkinder fasset dies heilige Gebot: liebt jenen, der euch hasset, nur so gefällt ihr Gott!

Chor der Krieger, Chor der Jünger, Jesus

(Krieger): Auf, auf! ergreift den Verräther, weilet hier nun länger nicht, fort jetzt mit dem Missethäter, schleppt ihn schleunig vor Gericht.

(Jünger): Ach! wir werden seinetwegen auch gehasst, verfolgt sein. Man wird uns in Bande legen, martern und dem Tode weihn.

(Jesus): Meine Qual ist bald verschwunden, der Erlösung Werk vollbracht, bald ist gänzlich überwunden und besiegt der Hölle Macht.

Chor der Engel

Welten singen Dank und Ehre dem erhab'nen Gottessohn. Preiset ihn, ihr Engelchöre laut im heil'gen Jubelton.

en woede; laat mij mijn wraak koelen aan het bloed van deze bruten.

(Jezus): Je moet geen wraak nemen! Ik heb jullie geleerd alle mensen alleen lief te hebben en jullie vijanden van harte te vergeven!

(Serafijn): Geef aandacht, o mens, en luister: alleen de mond van een God kan zo'n heilige leer van naastenliefde uitdragen!

(Jezus & Serafijn): O mensenkinderen, laat dit heilige gebod tot u doordringen: hebt wie u haat, lief; alleen zo behaagt u God!

Koor van Soldaten, Koor van Discipelen, Jezus

(Soldaten): Vooruit! Grijp de verrader, talm hier nu niet langer, weg nu met de misdadiger, sleep hem snel voor het gerecht.

(Discipelen): Ach, wij zullen ook gehaat, vervolgd worden om zijnentwil. Men zal ons gevangen nemen, martelen en ten dode wijden.

(Jezus): Mijn lijden is weldra voorbij, het verlossingswerk volbracht, weldra is de macht van de hel geheel overwonnen en verslagen.

Koor van Engelen

De hele wereld zingt de verheven zoon van God dank en lof toe. Gij engelenkoren, prijst hem luide op heilige jubeltoon.

J.B.